

KRIMINAALMENETLUSE LÕPETAMISE MÄÄRUS

Koostamise kuupäev ja koht: 25.02.2025, Tartu
Koostaja ametinimetus ja nimi: Majandus- ja Korrupsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuuri ringkonnaprokurör Daniel Toom
Kriminaalasja number: 22740000068
Kuriteo kvalifikatsioon: KarS § 209 lg 1, § 344 lg 1, § 345 lg 1, § 385 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood): **XXX (XXX)**
Kuriteo toimepanemise aeg: 2020.-2024. aasta

Kriminaalmenetlus alustati 27.05.2022 KarS § 209 lg 1, § 344 lg 1 ja § 345 lg 1 tunnustel. Kuriteokaebuse kohaselt on kahtlus, et XXX on toime pannud KarS §-s 209, §-s 320, §-s 344, §-s 345 ja §-s 385 sätestatud kuriteod. Kriminaalmenetluse alustamisel on prokuratuur tuvastanud, et ajend ja alus esines üksnes KarS § 209 lg 1, § 334 lg 1 ja § 345 lg 1 osas. Kohtueelse menetluse käigus on XXX viimati 13.02.2025 esitatud kahtlustus KarS § 344 lg 1 ja § 345 lg 1 järgi, mis seisneb selles, et ta võltsis enne 08.05.2020 ja esitas 08.05.2020 teadvalt võltsitud dokumendi eesmärgiga omandada õigusi või vabaneda kohustustest Viru Maakohtule. Menetluse kestel ilmnesid viited aga ka KarS § 385 toimepanemisele, mistõttu koguti tõendeid ka selle kuriteo kohta. Kogutud tõendite pinnalt tulenes põhjendatus esitada kahtlustus ka KarS § 385 lg 1 järgi, mille kohaselt XXX varjas vara täitemenetluses kohtutäituri eest. Seejuures ei ole tõendamist leidnud KarS §-s 209 sätestatud kuritegu, mis oli üks kvalifikatsioonidest, mille suhtes menetlus alustati.

Kogutud tõenditest ilmneb, et enne 08.05.2020 XXX OÜ saneerimisavalduse esitamist oli XXX koostanud kolm dokumenti, mille alusel on võimalik omandada õigusi või vabaneda kohustustest. Dokumentideks oli vara tasuta kasutamise leping, ainoosaniku otsus ja vara müügileping. Käesolevaks on tuvastatud, et dokumendid koostati hiljem, kui on neile märgitud kuupäevad. Täpset koostamise kuupäeva ei ole kohtueelses menetluses õnnestunud tuvastada. 08.05.2020 esitas. XXX nimetatud dokumendid Viru Maakohtule koos saneerimisavaldusega, mille eesmärgiks oli peatada XXX OÜ suhtes pooleli olev täitemenetlus. 12.05.2020 Viru Maakohtu määruse alusel algatati XXX OÜ suhtes saneerimismenetlus ning kohtutäituri 15.05.2020 otsusega peatati täitemenetlus. Eeltoodust tulenevalt esineb põhjendatud kahtlus, et XXX võltsis dokumente ning kasutas võltsitud dokumente saneerimismenetluse algatamisel.

KarS § 385 lg 1 järgi esitatud kahtlustuse kohaselt varjas XXX XXX OÜ juhatuse liikmena vara kohtutäituri eest XXX OÜ suhtes läbiviidava täitemenetluse kestel. Kohtutäitur algatas XXX OÜ suhtes täitemenetluse 02.08.2019 ning arestis erinevat XXX OÜ vara, sealhulgas arestis pangakonto. Täitemenetluse kestel osutas XXX OÜ teenuseid muuhulgas XXX OÜ-le ja XXX AS-le. Seejuures korraldas XXX XXX OÜ teenuste osutamise eest arvete väljastamise ja arvete tasumise selliselt, et raha kantaks XXX OÜ ja XXX OÜ arvelduskontodele, mis võimaldas XXX OÜ-l edasi tegutseda, sõltumata pangakonto arestist.

Kriminaalmenetluses on tunnistajana ülekuulatud kohtutäitur XXX, kelle menetluses oli täitemenetlus XXX OÜ suhtes. Tunnistaja on selgitanud, et XXX tegi täitemenetluses koostööd ning kohtutäituri õnnestus täitemenetluse aluseks oleva nõude täielikuks tagamiseks arestida piisavas mahus XXX OÜ vara. Kohtutäituri sõnul pärast vajalikust mahus vara tuvastamist ja arestimist ta täiendavaid toiminguid vara tuvastamiseks ega nõude tagamiseks ei pidanud vajalikuks ega teinud. Seega oli kohtutäitur täitemenetluses vajalikud toimingud teinud ja eesmärgi saavutanud, mille alusel

oleks võimalik täitemenetluse aluseks olev nõue täita. Seetõttu puudus kohtutäituril vajadus XXX saada menetluse kestel täiendavat ülevaadet XXX OÜ varade liikumise kohta. KarS § 385 lg 1 on alternatiiv-aktiline formaalne delikt, mis tähendab, et kuriteo koosseisu jaatamiseks ei ole tarvis tuvastada tekkinud kahju. Samas on sätestatud koosseisu kaitse-eesmärgiks täitemenetluse efektiivse toimetamise kahjustamise vältimine. Käesolevas kaasuses on prokuratuuri hinnangul tõendatud, et XXX ei esitanud kohtutäiturile teavet selle kohta, et ta kasutab kolmandaid äriühinguid XXX OÜ rahavoogude liigutamiseks. Samas on tõendatud ka asjaolu, et nimetatud vara varjamine ei takistanud kohtutäituril täitemenetluse läbiviimist ega vara arestimist nõude tagamiseks.

Kriminaalmenetluses ei ole tuvastatud, et kuriteokaebuse esitajale ehk XXX OÜ-le oleks tekitatud otsest kahju dokumentide võltsimise või täitemenetluses vara varjamise tagajärjel. Täitemenetluses on arestitud XXX OÜ vara sellises ulatuses, millega on tagatud täitemenetluse aluseks olev nõue. Seetõttu ei ole leidnud tõendamist KarS § 209 lg-s 1 sätestatud koosseis.

Eeltoodust tulenevalt on prokuratuuri hinnangul võimalik lõpetada kriminaalmenetlus XXX suhtes KrMS § 202 korras. KarS § 344 lg-s 1, § 345 lg-s 1 ja § 385 lg-s 1 sätestatud kuriteod on teise astme kuriteod. Arvestades XXX motiive kuritegude toimepanemisel ning kuritegude toimepanemise tagajärge, ei ole XXX süü suur. Menetluses on tuvastatud, et XXX oli ajendatud kirjeldatud tegusid toime panema seetõttu, et vältida enda omandis oleva äriühingu maksejõuetust või pankrotti. Tegemist ei ole vastustust välistavate asjaoludega, kuid neid tuleb arvesse võtta isiku süü suuruse hindamisel. Seejuures ei ole tuvastatud, et kolmandatele isikutele oleks tekitatud kahju, mis omab samuti mõju süü suuruse hindamisel. XXX on kriminaalmenetluses teinud koostööd ning andnud ütluseid kahtlustuste kohta, mis on temale esitatud. Asjaolu, et XXX õiguslik hinnang kahtlustuses esitatud asjaoludele erineb kohati prokuratuuri hinnangust, ei mõjuta süü suurust selliselt, et oleks välistatud KrMS § 202 korras kriminaalmenetluse lõpetamine. Arvestades kaasuse asjaolusid, ei omaks kriminaalmenetluses süüdimõistev kohtuotsus ja selle eest võimalik mõistetav karistus oluliselt suuremat eripreventiivset mõju kui KrMS § 202 korras lõpetatav kriminaalmenetlus ja määratav kohustus. Eripreventiivse mõju kontekstis tuleb arvesse võtta sedagi, millal on etteheidetavad süüteod toime pandud ning kriminaalmenetluse kestust ja võimaliku karistuse mõistmise ja rakendumise aega. XXX toime pandud tegude motiiviks on erandlik olukord, mis ei ole ühiskonnas tavapärane, mistõttu ei saa põhjendada kaalukat eripreventiivset eesmärki ka ennetusega. Karistuse kohaldamine käesoleva kaasuse kontekstis ei ole ka üldpreventiivsetel eesmärkidel tingimata vajalik. XXX etteheidetavad teod ei ole oma olemuselt selliselt, mille puhul oleks vältimatult vajalik avalikult tuvastada nende seadusevastasus. Kriminaalmenetluse esemeks oleva teo toimepanemise viis, tagajärjed ja episoodide arv ei ole sedavõrd erakordsed, et menetluse lõpetamise korral kannataks tugevalt ühiskonna usk õiguse kehtivusse. Arvestades eri- ja üldpreventiivseid kaalutlusi, puudub prokuratuuri hinnangul avalik menetlushuvi. Kuivõrd KarS § 385 puhul tuleb üldjuhul jaatada avaliku menetlushuvi olemasolu, siis arvestades kitsamas mõttes KarS § 385 kaitse-eesmärki, võib käesoleva kaasuse puhul erandkorras jaatada avaliku menetlushuvi puudumist. Seda eelkõige kaalutlusel, et täitemenetlust ei takistatud ega raskendatud ning kohtutäituril puudusid pretensioonid võlgniku suhtes. Kohtutäitur oli täitemenetluse algfaasis arestinud nõude täielikuks tagamiseks piisavas ulatuses vara, mis viitab selgelt, et täitemenetlus toimis vastavalt eeldustele. Ka ei ole kriminaalmenetluse tulemusel vahetat õiguslikku mõju mõnele teisele kriminaalmenetlusele, mille korral tuleks jaatada avalikku menetlushuvi. Paralleelselt toimetatav kriminaalmenetlus, mis sai alguse viidatud täitemenetluse aluseks olevast tsiviilkohtumenetlusest, ei ole sellises õiguslikus seoses käesolevast menetlusest, et ühe süüdimõistev või õigeksmõistev otsus mõjutaks teise kriminaalmenetluse tulemit. Lisaks eeltoodule, tuleb arvesse võtta ka menetlusökonomiapõhimõtet. Arvestades kahtlustuses esitatud kuritegude asjaolusid, kriminaalmenetlusega saavutatavat eesmärki ning menetluses kuluvat täiendavat menetlusressurssi, ei ole otstarbekas kriminaalmenetlust jätkata. Kohtueelset menetlust ei ole käesolevaks tunnistatud lõpuleviiduks KrMS § 223 lg 1 mõttes, millest järeldub, et kogutud tõendid ei võimalda ka käesolevalt veel süüdistust isikule esitada. Seetõttu on ka menetlusökonomiapõhimõttest tulenevalt põhjendatud oportuniteediprintsiibi rakendamine.

Juhindudes KrMS §-st 200, § 199 lg 1 p-st 1, §-st 202 ja §-st 206, prokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 22740000068 menetlus KrMS § 202 korras KarS § 344 lg 1, § 345 lg 1 ja § 385 lg 1 järgi kvalifitseeritavates kuritegudes. KarS § 209 lg 1 järgi kvalifitseeritavas kuriteos lõpetada menetlus KrMS § 200 ja § 199 lg 1 p 1 alusel.
2. XXX määratud kohustuse liik ja tähtaeg:

2.1. KrMS § 202 lg 2 p 2 alusel maksta riigituludesse kindel summa 4000 eurot tähtjaks 31.05.2025.

Kahtlustatavale on selgitatud, et KrMS § 202 lg 6 kohaselt määrusega kahtlustatavale pandud kohustuste nõuetekohase täitmata jätmise tagajärjeks võib olla kriminaalmenetluse uuendamine ja kriminaalkaristuse kohaldamine.

3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: puuduvad.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: puuduvad.
5. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: andmed puuduvad.
6. Kriminaalmenetluse kulud: menetluskulud puuduvad.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata edastada kahtlustatavale XXX ja tema kaitsjale Tarmo Pilvele. KrMS § 206 lg 2 p 1 kohaselt tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saata kuriteoteate esitanud isikule, kelleks on XXX OÜ esindaja Dmitri Teplõhh.
8. Kui isiku suhtes lõpetatakse kriminaalmenetlus KrMS § 199 lõike 1 punkti 1, 2 või 5 alusel, võib ta vastavalt süüteo menetluses tekitatud kahju hüvitamise seaduse (edaspidi SKHS) § 14 lõigetele 2 ja 3 esitada menetluse lõpetanud prokuratuurile taotluse kahju hüvitamiseks kuue kuu jooksul arvates päevast, kui ta sai teada või pidi teada saama prokuratuuri või uurimisasutuse määrusest, mille alusel tekkis õigus nõuda kahju hüvitamist. Isikul on õigus nõuda kahju hüvitamist, kui kahju on tekitatud SKHS § 5 lõike 1 punktides 1-6 (vahistamisega; kahtlustatavana kinnipidamisega; elukohast lahkumise keeluga; ametist kõrvaldamisega; vara arestimise või äravõtmisega; ebamõistliku menetlusajaga) või § 6 lõikes 1 (teistmise tõttu uuendatud kriminaalasja uue arutamise tulemusel mõistetakse isikule varasemaga võrreldes kergem karistus, isik mõistetakse õigeks või isiku suhtes lõpetatakse kriminaalmenetlus KrMS § 199 lõike 1 punkti 1, 2 või 5 kohaselt) sätestatud alustel. Taotluses tuleb välja tuua kõik SKHS § 12 punktides 1-10 märgitud asjaolud (Vt <https://www.riigiteataja.ee/akt/SKHS>).
9. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
10. Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

allkirjastatud digitaalselt
Daniel Toom
prokurör

allkirjastatud digitaalselt
XXX
kahtlustatav

allkirjastatud digitaalselt
Tarmo Pilv
kaitsja